

Thuis in het Verpleeghuis
Waardigheid en trots op elke locatie

Verzorgenden staan in De ParticipatieKliniek in de schoenen van hun cliënt

Met loodzware benen op bed liggend na een lange dag zwaait de kamerdeur om 1 uur 's nachts open. Je ziet amper wie er in het nachtlucht naar je kijkt, want je hebt staar. 'Ik vond het super irritant dat ze om 1 uur 's nachts kwamen kijken of ik nog droog was', zegt Sandra Mentzjij, verzorgende bij BrabantZorg locatie Heelwijk in Heesch. 'Sommige cliënten worden daar nog onrustiger van. Nu ik dat zelf heb ervaren, wil ik dit op mijn afdeling bespreekbaar maken.'

Niet alleen ervaren, maar ook fysiek voelen hoe het is om cliënt te zijn. Bijna 700 verzorgenden en verpleegkundigen uit de langdurige zorg ondervinden dat de komende maanden zelf aan den lijve in [De ParticipatieKliniek](#).

Steuntje in de rug

V&VN-directeur Sonja Kersten: ‘Verzorgenden hebben door de bezuinigingen van de afgelopen jaren in de verpleeghuiszorg steeds meer moeite om dat professionele, wat ze wel in huis hebben, in de praktijk te brengen. De ParticipatieKliniek moet ze daarbij een steuntje in de rug geven.’ De deelname moet volgens Kersten ook de discussie op gang brengen hoe verpleegkundigen en verzorgenden hun werk beter kunnen doen.

De 53-jarige Lucie Hoenselaar, verzorgende bij BrabantZorg, leerde door haar ervaringen in De ParticipatieKliniek dat je na 35 jaar werken in de zorg nog altijd bij kunt leren. ‘Het was indrukwekkend maar ook erg vermoeiend. Hoewel ik zeker goed luister naar de cliënt, merkte ik door de training en de rollenspellen toch dat je niet alles als vanzelfsprekend moet nemen. Blijf altijd stilstaan bij hoe de cliënt zich voelt. Soms kun je door werkdruk toch over het schaamtegevoel van een cliënt walsen.’

Fysieke beperkingen toebedelen

In een half leegstaand verpleeghuis in het Brabantse Megen wordt deelnemend zorgpersoneel 24 uur lang opgenomen. Acteurs, waaronder Broeder Theo, nemen de ‘taken’ van het personeel op zich in De ParticipatieKliniek, een initiatief van V&VN. Bij de mankementenbalie krijgen de deelnemers fysieke beperkingen opgelegd. Een koptelefoon zorgt ervoor dat deelnemers slechter horen. Een bril boots na wat

ouderen zien met staar. De een zit in een rolstoel, bij de ander is een arm vastgebonden.

Deelnemers ervaren niet alleen fysiek hoe het is om afhankelijk te zijn van zorgpersoneel. In De ParticipatieKliniek zijn verschillende kamers ingericht waarbij je ervaringen van ouderen ondergaat, zoals de kamer De Witte Waas waarbij dementie gesimuleerd wordt. In de geheel witte kamer nemen de participanten onder een droogkap plaatst en kunnen ze ervaren hoe het voelt als je omgeving vervreemdend is.

‘Wat betekent dit voor mijn rol?’

V&VN-adviseur Gerda van Brummelen ‘speelde’ de rol van begeleider. ‘Je zag echt dat verzorgenden in hun rol als cliënt gingen denken over wat voor hun essentiële voorwaarden zijn om je thuis te voelen. Ze zien de mens achter de cliënt weer.’ Daarbij speelt de locatie van De ParticipatieKliniek en de duur ook een rol. Van Brummelen: ‘Door de ervaring ga je met elkaar bespreken wat nodig is voor de cliënt en reflecteer je op je eigen handelen. Als je je mankementen teruggeeft, stel je jezelf nog altijd de vraag; wat betekent dit voor mijn rol als verzorgende?’

Deze vraag heeft Melissa van Schaik, verzorgende bij woonzorgcentrum Nieuwehagen van BrabantZorg zich ook gesteld. Ze was een van de eerste deelnemers van De ParticipatieKliniek. ‘Ik wilde meedoen met het spelen van een spelletje, maar ik was ‘blind aan mijn rechteroog’. Daardoor kreeg ik een ongemakkelijk gevoel, namelijk dat ik er niet meer bijhoorde. Ik kan me nu beter inleven in wat het betekent als je bijvoorbeeld je

gevoel niet meer kunt verwoorden. Dat gevoel van frustratie kan ik me goed voorstellen'

Blik gekanteld

Van Schaik ervaart tijdens haar werk als verzorgende nu zeker dat haar blik is gekanteld. 'Zodra ik nu de deur open om een cliënt verzorging te gaan geven, denk ik erover na hoe ik binnenkomt. Ik kijk iemand recht in het gezicht. De ParticipatieKliniek heeft positief bijgedragen aan een stukje bewustwording. Je wilt toch met zijn allen de beste zorg voor de cliënt.'

De ParticipatieKliniek is een proefproject en wordt gefinancierd door subsidie uit het programma Waardigheid en trots. Tot januari 2017 zullen zorgmedewerkers van 15 verschillende instellingen elkaar afwisselen. Voor instellingen die zich nog willen aanmelden, is er al een wachtlijst. Onderzoeker Arjella van Scheppingen, die in 2014 promoveerde op het onderwerp zelfregulering en sociaal kapitaal, zal het onderzoek naar de ParticipatieKliniek leiden.

Meer weten

- Nieuws: [Zorgmedewerkers kruipen in de huid van de cliënt bij De Participatiekliniek](#)
- Bezoek de [website van De Participatiekliniek](#)

- Ervaringsleren gebeurt op steeds meer plekken. [Bij Sevagram is het bijvoorbeeld een verplicht onderdeel van de opleiding.](#)
-

tags:

[Opleiden](#) (74)